

OSMANLIDAN GÜNÜMÜZE İSMİL'İN MUSİKİŞİNASLARI

İsmil, Osmanlı döneminde kültürün etkisiyle İsmil'den çok Konya için, kırsaldaki önemli yerleşim yerlerindedir. Özellikle hicaz ticaret ve hac yolu üzerinde olmasından dolayı farklı kültürlerle iletişim halinde olan hareketli bir güzergâhtadır. Köylerin vazgeçilmezi olan köy odaları ise o dönem için önemli buluşma, kaynaşma ve muhabbet merkezleridir. Konargöçer kırsal

Murat YAYLACI

etkisiyle İsmil'den çok sayıda şair, ozan ve musikişinaslar çıkmıştır. ⁽¹⁾

Yazılı kaynaklarda 1845 tarihli Konya'nın İsmil Karyesi'ne ait temmetuat defterinde "Âşık Mustafa oğlu Haydar" ismine rastlanılmaktadır. Fakat Âşık Mustafa hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

(1) Bu yazımızda hepsine yer veremsek de meşhur olanları ele alınmıştır.

Glis ve arkadaşları

Kötünün Ahmet ve İsmil'e gelen yabancı öğrenciler köy odasında

Kayıtlarda kendisi hakkında bilgilere ulaşılabilenlerden ilki “İsmilli Tâhir Efendi”dir.

Tâhir Efendi 1830 yılında İsmil’de dünyaya gelmiştir.⁽²⁾ Delihacıoğulları’ndandır. Ailesi İsmil’de koyunculukla ve çiftçilikle uğraştığı için, kendisi de bu işlerle geçimini sağlamıştır. Küçük yaşlarda şiire ve musikiye meraklıdır. Sık sık Konya merkeze gelerek, çevre illerden ve köylerden gelen âşıklerle, âşık kahvelerindeki bazı fasıllara katılmıştır. Tâhir Efendi’nin bazı güzel koşmaları ve divanları vardır. Mevlevî bir şair olan Tâhir Efendi, yazdığı koşmalar ve divanlarda “Tâhiri” mahlasını kullanmıştır. 1893 yılında İsmil’de vefat etmiştir, kab-

ri İsmil mezarlığındadır. Şu koşmalar onundur;

*Erişti hamdolsun eyyâm-ı bahâr
Yine cünûnlandı şeydâyi bülbül.
Bilmedi karârın ol vakt-i seher
Salıverdi şîrîn sedâyi bülbül.*

*Muhabbeti çoktur gülün dalına
Âşık olmuş döner öyle yoluna
Boşlamaz çevrilir sağı soluna
Bahş eylemiş cânı fedâyi bülbül.*

*Gülün kadrin bilir edâdan geçmez
Ganîlik isteyip gedadan geçmez
Her vakit virdini Hudâdan geçmez
Yapar istiğnâyı edâyi bülbül.*

*Hasret-i aşıkıyla yanar tüttükçe
Feryâdi cihani tutar öttükçe
Her seher Mevlâya niyâz ettikçe
Unutma bu Tâhir gedâyı bülbül.⁽³⁾*

(2) Burada mezar taşındaki doğum tarihi esas alınmıştır. Bazı kaynaklarda bu tarih 1810 olarak geçmektedir.

(3) Ergun, S. Nüzhet-M. Ferit Uğur (2002). Konya Vilayeti Halkiyat ve

Gurma - Arap Abdulla - Muhtar Bilal - Halis Arıkan

Dorucanzâde Hacı İbrahim Ağa

Hacı İbrahim Ağa, 1841 yılında İsmil'de dünyaya gelmiştir. Babası Dorucanzâde Mehmet Efendi'dir. Güzel sesi olan ve türkü söyleyen İbrahim, köyde konyunculukla uğraşmıştır. Odalarda sohbetlere katılmış ve bazı eserler icra etmiştir.

Konya'ya gelerek *Sulu Kahve* namıyla meşhur âşık kahvesinde saz çalmıştır.⁽⁴⁾ Bazı koşma ve türküleri vardır. Doğduğu köy olan İsmil'de 1910 yılında vefat etmiştir. Mezarı İsmil köy mezarlığındadır.

Konyalı meşhur araştırmacı İbrahim Aczî Kendi'nin notları arasında bulunan bir vesikada Hacı İbrahim Ağa hakkında aynen şunları yazmaktadır;

“Konya'nın İsmil köyündendir. 1269 yılında doğmuştur. Mahlası 'Coşkun'dur. Güzel saz çalar, sadası da iyi idi. Odalarda muhabbet verir, ara sıra Konya'ya gelirdi. Sulu Kahve namıyla meşhur âşıklar kahvesinde saz çalardı. Gam tutmaz, neşeli, saf yürekli, iri göğüslü bir âşıktı. Gençliğimde kendisini bir defa görmüştüm. 1325 yılında vefat etmiştir. Şu koşma parçası onundur.”

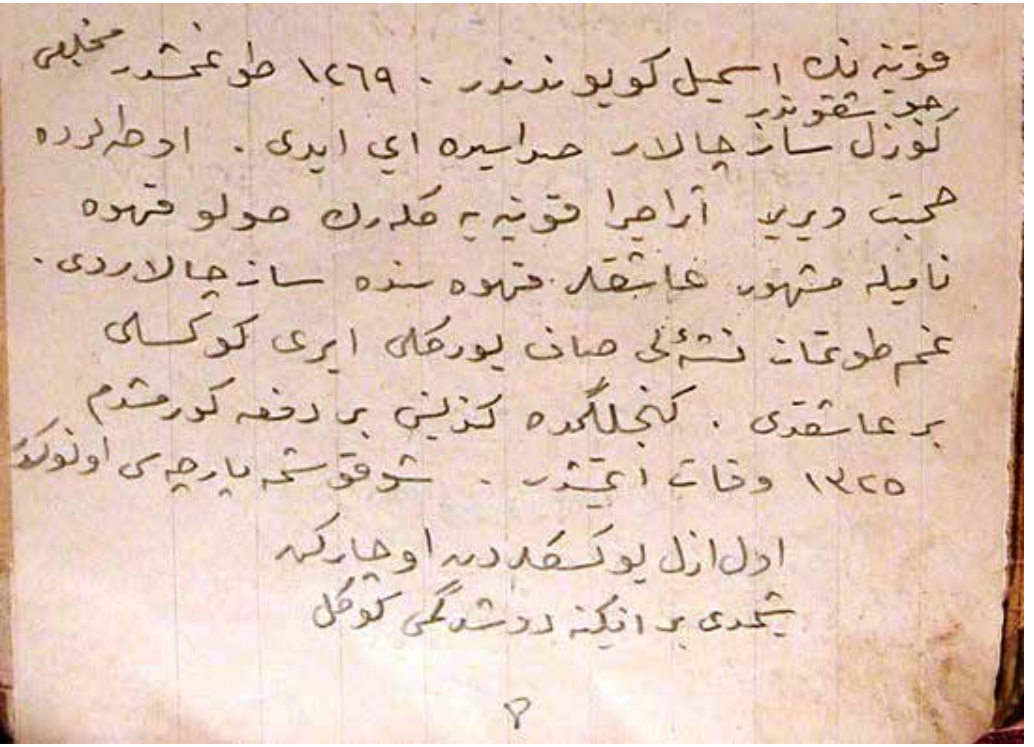
*Ezel ezel yükseklerden uçarken
Şimdi bir engine düştün mü gönül.
Dereye denize dalıp geçerken
Karada menzilin aldın mı gönül.*

*Ömrüm geldi geçti tıpkı yel gibi
Yâd ellere düşmüş gonca gül gibi
İçimde muhabbet coşkun sel gibi
Karada menzilin aldın mı gönül.⁽⁵⁾*

Harsiyatı, Hzl. Hüseyin Ayan. Konya: T.C. Konya Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Yay. S.188.

(4) Kendi, İbrahim Aczî (yty). *Türk Şairleri ve Âşıkları (1. Risale)*. Yusuf Ağa Kütüphanesi D NO 10470/1.

(5) Ergun, S. Nüzhet, M. Ferit Uğur, 2015 Konya Vilayeti Halkiyat ve Harsiyatı, T.C. Konya Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Yay. s.97-98.

Hacı İbrahim Ağa'nın Ermeni Değirmenci ile Anısı

O dönem İsmil'de, bir değirmen varmış. Bu değirmenin sahibi Hayıroğlu Köyü'nde de değirmeni olan ermeni bir tüccar-mış. Ermeni değirmenci sık sık İsmil'deki değirmene de teftişe gelir, bazı zamanlar burada konaklarmış. Burada İbrahim Ağa ile de muhabbet kurmuş.

İbrahim Ağa bir gün ermeni değirmenciyi kalabalık bir gurupla köy odasında yemeğe davet etmiş. Sofra hazırlanmış, ekmekler dağıtılmış, ortaya taslarla ak çorba (yoğurt çorbası) konulmuş. Çorba haliyle sıcakmış. Değirmenci de havanın sıcaklığından bunalmış bir vaziyette terini silmiş ve çorba tasını eline aldığı gibi tepesine dikip içmeye başlamış. Başlamış başlamasına ama ağzı dili yanmış. Feryat figan ile "Yahu İbrahim Ağa,

her yemeğiniz güzel hoş amma neden ayrıntı sıcak verirsiniz böyle" de-miş. Sofrada bir anda kahkaha sesleri hâkim olmuş. Ermeni değirmenci çorbayı ayrıntı zannederek tepesine dikerek içmiş.

Âşık Haydar Efendi

İsmil'de 1866 yılında dünyaya gelmiştir. Şiirlerinde "Haydari" mahlasını kullanmıştır. Rençperlikle geçimini sağlayan âşık, Mevlâna tarikatına bağlı idi.⁽⁶⁾ Rivayetlere göre halk arasında "Kırlı" diye de anılırdı. Sık sık Konya'ya gelir âşıklarla buluşurdu. 1923 yılında vefat etmiştir. Aşağıdaki dördlük ona aittir.

*Hayli demdir beklerim idinde kurbân oldu-
ğum
Ser verir sır vermez ol va'dinde kurbân oldu-*

(6) Gazimihâl, Mahmut Ragıp (1946). "Konya Halk Sazıcıları III". *Folklor Postası*, II (15): 3-6.

ğum
Gülşen-i hüsnünde var yüz bin hakikat
Bülbülü murg-ı dil pervâz eder saydında
kurbân olduğum.⁽⁷⁾

Kötünün Ahmet

1910 yılında İsmil’de doğmuştur. Babası Dorucanlar’dan Hacı Ali TÜRCAN’ın oğlu Bekir TÜRCAN’dır. Annesi Âlime hanımdır. Babasına Kötü Bekir lakabı verildiği için kendisi de Kötü’nün Ahmet olarak tanınmıştır.

Çok kitap okumuş, araştırmayı sevmiştir. Tarihsel olaylar hakkında geniş bilgi edinmiştir. Seyahat etmeyi seven bir kişiliğe sahip olmasından dolayı, Anadolu’nun birçok vilayetini gezmiş, gezip görmediği yerler hakkında bile sağlam bilgiler edinmiştir.

O dönem köye araştırma için gelen yerli ve yabancı üniversite öğrencileri ile bilgi yarışması yaptığı, hep galip geldiği halen anlatılmaktadır.

Eski yazıya son derece hâkimdir. Köylülere gelen mektupları okumuş, yine cevaplarını bizzat kendisi yazmıştır. Çok yönlü bir kişiliğe sahip olmasından ötürü müziğe de merakı olmuş, son derece iyi ud çalmış, müzik meclislerinde bulunmuştur. Nüktedan bir yapıya sahiptir.

1960’lı yıllarda Hac görevini yerine getirmiştir. 15.07.1990 yılında vefat etmiştir. Kabri İsmil mezarlığındadır.

Gılis

Asıl adı Süleyman Erol’dur. 1913 yılında İsmil’de ailenin iki

Ahmet Türcan

Glis Süleyman Erol

erkek çocuğundan biri olarak dünyaya gelmiştir. Babası Hamza oğlu Halil annesi ise Fatma Hanımdır. Babası Halil Efendi seferberlik emri ile Çanakkale Savaşı’na gitmiş bir daha dönmemiştir. Küçük yaşta yetim kalmasına rağmen Süleyman yaramaz

(7) Emine Yeniterzi, “Tanzimattan Cumhuriyetin İlk Yıllarına Kadar Konyalı Şair ve Yazarlar”, s.7.

ve şen şakrak bir yapıya sahiptir. Çocukken bir akrabası ile Konya merkezde, at arabasının tamir ve bakımını yaparlarken, gres yağını ilk defa duymuş, “*gilis yağı*” diyerek uzun uzun güldüğü için kendisine o günden bu yana “*Gilis*” lakabı verilmiştir.

Hazır cevaplılığı, muziplikleri ve hareketli yapısıyla halk arasında zamanla Süleyman ismi unutulmuş “*Gilis*” olarak anılmıştır. Köy odalarında sohbetlere katılmış, neşeli tavırları ve şakalarıyla halkın neşe kaynağı olmuştur. Sesi çok güzel olduğu için odalarda çokça türkü söylemiştir.

Mehmet Tahir SAKMAN’ın “*Dünden Bugüne Konya Oturakları Üzerine*” isimli kitabında emekli öğretmen Fuat Önder, Gilis hakkında şunları söylemiştir;

“*İsmil’de Gilis ve İçeri Çumra’da Corruk lakaplı kişiler vardı. Bunlar oturaklara giderler komiklik yapar, oyun çıkarırlardı. Çok neşeli adamlardı, adeta şov yaparlardı. Hatta diyebilirim ki, ilk stand-up Kon-*

ya’da köy oturaklarında bu adamlar tarafından başlamıştı...”

Gilis 25 Ağustos 1987 yılında İsmil’de vefat etmiştir. Kabri İsmil Mezarlığı’ndadır.

Gurma Hasan

Asıl adı Hasan Sağır’dır. 1926 yılında İsmil’de dünyaya gelmiştir. Baba adı Mehmet anne adı Havva’dır. Olaylar karşısında ani tepkiler verdiği için kendisine “*Gurma*” lakabı verilmiştir.

İsmil’de çiftçilikle meşgul olmuştur. Nüktedan bir kişiliğe sahiptir. Bir oturuşta bir kuzuyu yediği rivayet edilmiştir⁽⁸⁾. Müziğe meraklı olduğu için, çok iyi saz ve cura çalmıştır. Güzel sesli olduğundan Köy odalarında iyi türküler söyleyerek, İsmil ve çevre köy baranalarının değişmez isimleri arasında yer almıştır.

1980 yılında İsmil’de vefat etmiştir.

(8) Mehmet Sağır (Oğlu)

BİR MEVLÂNA VE KONYA ÂŞİĞİ HOCAHANIM HALİDE NUSRET ZORLUTUNA (4)

Muhsin
Karabay

muhsinkarabay@gmail.com

Öğretmen şâir ve yazarımız Halide Nusret Zorlutuna'nın Hazreti Mevlâna, Yunus ve Konya Sevgisi

Halide Nusret Zorlutuna; öğretmenlik mesleğinin kutsallık ve şuuru, yüce vatan ve millet sevdâsının güç ve ilhamıyla bendeleri olduğu "Efendisi" Hz. Mevlâna, Yunus ve Konya'ya duyduğu büyük sevgisinin alev alev yanan hasretini dile getirdiği, her biri şaheser değerinde şiir ve nesirler kaleme almıştır. Şimdi de onlardan çeşitli örnekleri birlikte okuyalım:

MEVLÂNA

*Alev alev yanıp duran içimde
Hasretindir yâ Hazret-i Mevlâna
Ezer beni her gün başka biçimde
Firkatindir yâ Hazret-i Mevlâna.*

*Gün olur güneşler kaplar cihanı
Bir ilahî neşve sarar dört yanı.
Bulunur her türlü derdin dermanı
Vuslatındır yâ Hazret-i Mevlâna.*

*Âşıkların gözyaşını dindiren
Susamış kalblere suyu indiren
Aşk ruha ışık gibi sindiren
Rahmetindir yâ Hazret-i Mevlâna*

*Kitabında hadis, âyet sezilir,
Ruhlar kanatlanır göğe süzülür
Baha biçilmez incilerdir, dizilir:*

Hikmetindir yâ Hazret-i Mevlâna,

*Konya yollarında serap görünür
Kara toprak gözlere ab görünür
Bir suale bin bir cevap görünür
Himmatindir yâ Hazret-i Mevlâna, .*

*Her nağmesi canlara bin can katar,
Ney'de sır çözülür, bülbüller öter,
Bir gül kokusudur dünyayı tutar
Nühketindir ya Hazret-i Mevlâna!*

*Yıllardır kapında bekler bu benden.
Keremkâr sultansın Efendimsin sen!
Eşiğinde bir âciz baş görürsen
Nusrat'ındır yâ Hazret-i Mevlâna!...*

1958

KONYA'DAN GEÇERKEN

Konyah dostum Havva Karaağaç'a

*Yanına varamadım, uzaktan selâmladım,
Başımı eğip geçtim Mevlâna diyarından.
Meçhule gömülürken ufkunda meçhul adım,
Aşkın dolusun içtim Mevlâna diyarından.*

*Tâ uzaktan okudu kalbimi üzen derdi
Göz yaşlarıma karşı yoluma inci serdi.
Ben ona gönül verdim, o bana bir gül verdi,
Ekmediğimi biçtim Mevlâna diyarından.*

*Hasretle, hayran hayran bakarken türbesine,
Başımda esen rüzgâr döndü bir ney sesine,
Ben bu sesi dinledim, içime sine sine,
Kalbime yoldaş seçtim Mevlâna diyarından.*

1942 Kırklareli

ARZ-I HAL

Eteğine varamazken
Suçlardım kendimi, kendim,
Neye koğdun eşliğinden,
Ben sana nettim efendim?

Hakka yarar işim yoktu
Ama derdim, gamım çoktu...
Hasretin bağımda oktu.
Ben sana nettim efendim?

Yollarda ömür tükettim,
Sandım ki kapına yettim.
Nettimse kendime ettim
Ben sana nettim efendim?

Yıkılmışım... Koma böyle,
Sultanım, suçumu söyle!
Affet beni, himmet eyle,
Ben sana nettim efendim.
1966 Bursa

YUNUS'UN TÜRBESİNDE

Penceren her mevsimde açıyor türlü renkler:
Toz pembe, eflâtun, mor, kırmızı, beyaz, sarı.
Dert çeken gönüllere teselli bu çiçekler,
Bu çiçekler bekliyor ümit denen baharı...

Ya hasretli bir ana koparmış örtüsünden,
Ya bir kız yırtvermiş fistanının süsünden,
Her parça kuvvet almış bir aşkın büyüsünden
Solduramaz onları göğün güneşi, karı..

Semaya kalkan eller döner sonunda sana,
Demir parmaklıklara sarılır yana yana...
Akşam bir tütsü gibi dolarken "Karaman"a
Gözlerde söner, yanar ümit parlıtları....

1943 Karaman

ÇAĞIR BENİ IŞIKLARA

Gene yola düşmek gerek
Hasretin yaman, efendim!
Köz oldu sinede yürek
“Ah!” duman duman, efendim

Şüpheler bağrımda yara,
Ellerim boş, yüzüm kara,
Çağır beni ışıklara
Mevlâna! Aman efendim!

Şaşırmışken sağı solu,
Buldum sana giden yolu.
Şimdi hep seninle dolu
Zaman ve mekân, efendim!

Her yaprakta gül nefesi,
Rüzgârlarında ney sesi.
Bu yer âşıklar kâbesi,
Aşkına vatan, efendim!
Gönlüme sultan efendim!

Dalında bülbül olayım,
Yanıp yanıp kül olayım.
Eşiğinde kul olayım,

Gönlüme sultan, efendim,
Derdime derman, efendim.
Sana feda can, efendim.
Mevlâna! Aman efendim!
1958

AMAN EFENDİM

Gecenin bir saatinde
Eşiğine varan bendim.
Kuşlar yuvada, kurd inde,
Karanlığı yaran bendim!

Sabahları erken erken
Yürek hasretle yanarken
Firkatin bahçelerinden
Vuslât gülü deren bendim.

Bendim Sema'da dolanan
Bendim orada ney çalan,
Parmakların uçlarından
Nuru alıp veren bendim

Foto Ekrem Karayel'in, Hz. Mevlâna türbesinden bir kartpostalı,
(Şerife K. Başarı Arşivi)

Bendim kapındaki bayrak.
Bendim bahçedeki toprak
Yüreğini yaprak, yaprak
Huzuruna seren bendim.

Hayır! Hiç biri değildim
Hepsi benim hayallerim...
Dolaşarak iklim iklim
Doğru yolu soran bendim!

Seni buldum Şahım seni
Tut elinden Üftadeni!
Koma karanlıkta beni
Mevlâna! Aman efendim!

1956 Konya

Foto Ekrem Karayel'in Mevlana Türbesi'nden Bir Kartpostal Çalışması, (Şerife K. Başarır Arşivi)

GÖNÜL

Yıllar yılı kapı kapı dolaştı
Bulmadı bir dolu peymane, gönül
Deryaları geçti, çölleri aştı
Çırpındı divâne divâne gönül,

Yandım gayrı... Bu susuzluk pek yaman
İçerimde ateş, başımda duman..
Hakikat nurunu : iriştir, aman,
Dinlemez efsunu efsane gönül.

MEVLÂNA'sın, gönüllerin. Sultani,
Âşıklar kâbesi, aşkın vatani.
Efendim!.. Devletlim!... Cânımın cânı!
Hüsnüne ezelden pervane gönül,

Dinledim de neyden aşk esrarını,
Bir nefeste verdim ömrüm varını.
Şaşırdı bugünü, dünü, yarını
Yitirdi kendini mestane gönül.

Pîrim! Tut bu çaresizin elinden;
Kurtar onu, kurtar gurbet elinden,
Sen anlarsın âşıkların dilinden
Sende mâmur olsun virâne gönül!
1958

GENE O! DAİMA O!

Pâre pâre ateş bunlar, gül değil;
"Aşk beni yandırdı, boyadı kana."
İçimde tutuşan bir gönül değil,
Pîrim, bir gönülle âşıkım sana!

Ruhda bu yangını tutuşturan kim?..
Sönmesin bu alev, yanmak isterim!
Türlü şüphelerle paslanan kalbim
Nasıl temizlendi, bak, yana yana.

Yunus'um! Aşkınla dil oldu bülbül,
Cehennem ateşi kızıl kızıl gül.
Seni bu illerde bulalı gönül
Karaman diyarı apaydın bana!

Karaman 1942

GİT, BAHAR

*Çekil, bu gölgeli yolda gezinme,
Bahar, bakışların yine pek sarhoş!
Yanılıp gönlüme misafir inme,
Kapısı kilitli, mihrabı bomboş,*

Mâbeddir orası, meyhane değil.

*Ziyalar, kokular, sesler, çiçekler...
Ömrünün her günü bir başka düğün!
Bülbüller koynunda aşkı çiçekler,
Güller dökülürler göğsüne bütün;*

*Gerçekten güzelsin, efsane değil.
Altınlı başında papatya niçin?
Sarı saçlarına pembe gül takın!
Git bahar, gönlümde ibadet için
Diz çöken kızları ürkütme sakın,*

*Kalbime girme, o, kâşane değil.
Git bahar, git bahar... Uzaklarda gül;
Denize renginden bırak hediye.
Ufuklarda gezin, semaya süzül,
Kalbime sokulma «peyman!» diye,*

Gördüklerin kandil... Peymane değil!

1919 İstanbul

GEL, BAHAR

*Gel bahar, erit bu yolun karını,
Geçen seneleri anmıyalım hiç.
Dinle bülbüllerin şarkılarını,
Güllerin kıpkızıl şarabımı iç,*

Bu dünya bir büyük meyhanedir, gel!

*Saçında baygın bir gül kokusu var,
Dudakların kızıl, karanfil gibi.
Gözlerinde gülsün mine ışıklar,
Sesinle büyüle çarpan her kalbi,*

*Bu hayat, zaten bir efsanedir, gel!
Ben mi çıldırmışım, sen mi delirdin?
Yalvaran sesimden bu kaçış neye?
Git dediğim zaman koşar gelirdin,
Gel şimdi de inan bu efsaneye!*

*Şimdi günler birer peymanedir, gel!
Gel bahar, gel bahar, yakınlarda gül
Denize renginden armağan bırak;
Ufuklarda gezin, göklere süzül,
Sonra yavaş yavaş in, içime ak...*

Gönlüm hasretinle divânedir gel!

1936 Kars

BAHAR GELDİ

III

Yıllardır kaybettim o tatlı sesi,
Bir türlü içimde ötmez o bülbül.
Bin ömre bedeldi bir tek nağmesi,
Hem ötmez hem içten gitmez o bülbül.

Kalbin sükûtuna kâşâne oldu.

Dediler ki: «Gelir, sen bekle biraz,
«Saçlarında Sünbül, yüzünde gül var;
«Dilinde nağmeler, bakışında naz,
«Bütün haşmetiyle gelecek bahar!»

Bu müjde dillerde efsane oldu.

«Hasret» dedikleri zorlu ateştir
Bekledim, bağırmı dağladı gül gül.
Artık gelse de bir, gelmese de bir.
«Dermanı yanmada bulan bu gönül»

Vahdet şarabına meyhane oldu.
Yürekten, derinden fıskardı bir âh,
Erişti imdada rahmeti Rahman

Işıkla doldu can, Elhamdülillâh!
Gönülde göründü en büyük Sultan,

Bezminde kandiller peymane oldu.
Nusret bu aşk ile divâne oldu.

1949 Ankara

KARAMAN KAVAKLARI

Bağrında duyulmadık gizli emeller saklar,
En uzak ümitleri fısıldar ruha sesi,
Yazılmamış şiiirdir Karaman'ın kavaklar,
Kavaklar Karaman'ın bestesi.

Tanrıya ulaşmak mı bilmem ki emelleri,
Gece sabaha kadar ne anlatırlar aya?
Yeşil bir dua gibi göğe varan elleri
Allah'ın rahmetini indirir kasabaya.

Gürbüz vücutlarından taşar asil bir gurur.
Eğilmez başlarına bakarken hayran hayran
Sanırım Türkün ruhu karşında dimdik durur!

Bu coşkun taşkın hayat ölüye de verir can:
Unutturdular bana başımdaki akları,
Gönlüme yoldaş oldu Karaman kavakları.

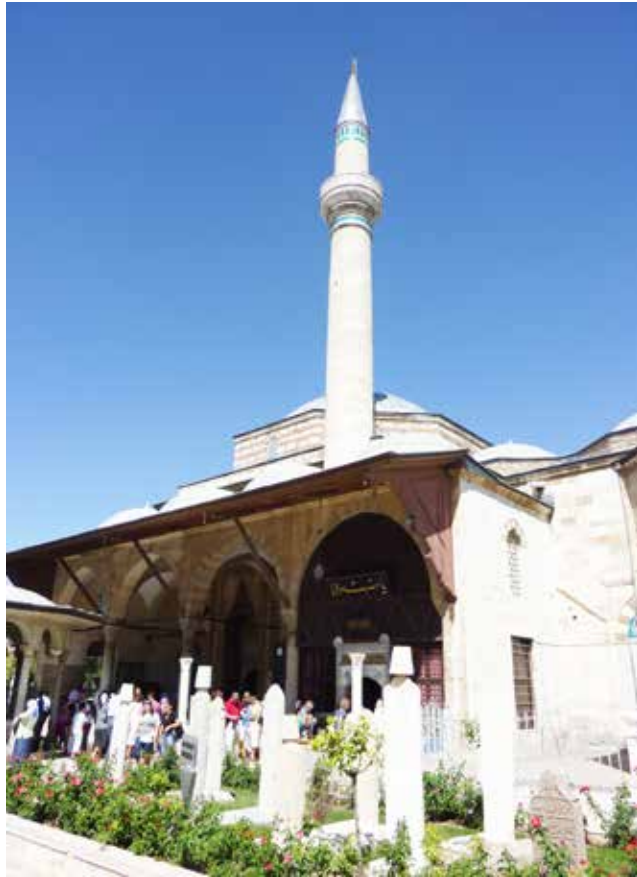
1942 Karaman

Mevlâna Aman Efendim

“O çağırılmayınca gidilmez!” diyorlardı. Ve ben; delice, yana yana istediğim halde, gidemiyordum.

Bir yıldan fazla Karaman'da kaldım; her gün, Konya'ya gidip “O”nun bahçe kapısının eşiğine yüzümü sürüp gelmek arzusu ile tutuştığım halde, bir türlü gidemiyordum.

Sonra, 1942 yazında Karaman'dan İstanbul'a geçerken, trenin istasyonunda biraz kalacağını hesaplayarak sevindim,

“Bir araba ile hemen gidip gelirim” diye düşünüyordum. Fakat Konya İstasyonu’nda tek bir otomobil yoktu ve at arabası ile gidersem trene yetişemeyeceğimi ilgililer söylediler. Bu hayal kırıklığı beni içimden sarstı, biraz ağladım, sonra da tren sarıntıları içinden oturup şu manzumeyi karaladım:

*Yanına varamadım, uzaktan selâmladım.
Başımı eğip geçtim Mevlâna diyarından.
Meçhule gömülürken ufkunda meçhul adım,
Aşkın dolusun içtim Mevlâna diyarından.*

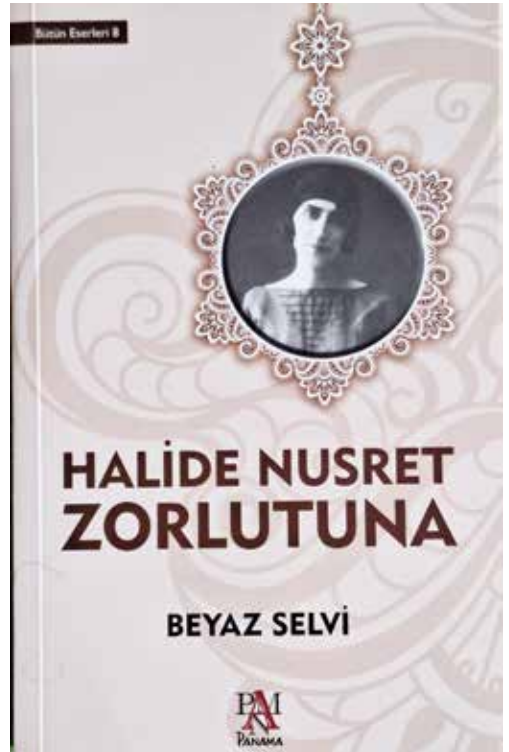
*Tâ uzaktan okudu kalbimi üzen derdi.
Göz yaşlarına karşı yoluma inci serdi.
Ben ona gönül verdim, o bana bir gül verdi,
Ekmediğimi biçtim Mevlâna diyarından.*

Aradan gene yıllar geçti; ben yurdumun dört bucağını adım adım dolaştım; kâh doğu sınırlarımızın buzlarını, kâh güney sınırlarımızın kumlarını sevip okşayarak.

Nihayet 1948’lerde Ankara’ya geldik ve Mevlâna hasreti yeniden içimi sardı.

Bir gün, ansızın, gördüm ki “Orada”yım; Kâbe-tül-uşşak’ta. Tam bir vuslat sarhoşluğu içinde, gümüş merdivenin yanına diz çökmüş ağlıyorum...

Bu ilk ziyaretim garip ve tatlı bir rüya havası içinde geçti. Konya’ya nasıl gittim, oradan nasıl döndüm? Orada neler yaptım?... Bilmiyorum. Galiba yalnız gidip dönmüşüm o kez. Orada da kimseyle görüşmemiştim. Kubbe-i

hadrâ altında el bağlayıp “Efendi”min merkadini hayran hayran temaşa etmekle yetinmiştim.

Dönerken de öyle idim, susuzluğum dinmemişti.

Bilmiyorum aradan kaç ay geçti? Bir kış sabahı yüreğim alev alev çarparak uyandım, dudaklarımdan kelimeler dökülüyordu; kulak verdim:

*Yine yola düşmek gerek,
Hasretin yaman Efendim.*

Bu mısraları tekrarlayarak kalkarken iki mısra daha:

*Köz oldu sînede yürek,
Ah duman duman, Efendim.*

Ve o gün Konya'dan resmî dâvetiye.

İki gözüm Efendim gene çağırılmıştı beni. Konya'ya "vazifeli" olarak dâvet ediliyordum.

Bu ikinci ziyaretime bir otobüs dolusu arkadaşıyla beraber gittim. Dervişandan, muhibbandan şâirler, neyzenler, bülbül sesli hafızlar... Kimler yoktu ki?... Her biri başlıbaşına bir kıymet olan birçok insan!

Ne tatlı ve ne muhteşem yolculuktu ya Rabbi.

Konya yolu yol olalı, öyle bir yolcu kafilesi ne görmüştür ne de bundan sonra görebilir. O tarihlerde Konya'da geçen günlerin, gecelerin ilâhî neşvesi, ruhanî hazzı bir değil, bin ömre bedeldi.

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer.

(Türk Edebiyatı dergisi
Mevlâna özel sayısı, S.12,
Aralık 1972, s.26-27)

Giderken hasret yüklüydüm, biliyorum, tepeden tırnağa bir acayıp, bir yaman hasret! Ya dönerken?...

EFENDİ'ME MEKTUP

Alev alev yanıp duran içimde
Haşmetindir yâ Hazret-i
Mevlânâ!

Ezer beni her gün başka biçimde
Firkatindir yâ Hazret-i Mevlânâ!

Gün olur, güneşler kaplar ciha-
nı,
Bir ilahî neşe sarar dört yanı
Bulunur, her türlü derdin der-
manı,
Vuslatındır yâ Hazret-i Mevlânâ!
Bu hafta O'nun haftası. Büyük
mütefekkir, büyük şair, büyük
aşık, büyük "insan" Mevlânâ
Celâlüddin Hazretlerinin.

Dil, yani gönül, O'nunla dolup
taşarken, dil, yani lisan, O'nu ko-
nuşmadan; O'nu terennüm et-
meden durabilir mi? Kalem O'na
hizmetkâr olmadan edebilir mi?

Konya'dan trenle ilk geçişimde:

*"Yanına varamadım, uzaktan selâmladım,
Başımı eğip geçtim, Mevlânâ diyarından",
demiştim.*

İşte gene öyle, efendim, bu yıl
da hasretlerime hasret, dertleri-
me dert eklendi:

Gene huzuruna varamadım, eşi-
ğine yüz göz süremedim.
Amma, gözyaşlarımdan, parlak
inciler topladım avuç avuç... Ve
bağımdan alev alev hasret gül-
leri derdim, demetledim; saba-
hın seher vaktinde esen yellerle
sana yolladım efendim, almadın
mı?...Huzuruna bizsiz varanla-
ra, bölünmüş, kopmuş, sarsıl-
mış sallanmış olarak varanlara,
hiçbir sitemin olmadı mı?

Bodrum Belediyesi'nin önündeki, Türk kültür, sanat ve bilim alanlarında iz bırakmış onlarca kadınınızın büstlerinden biri de "Kadın Yazarların Annesi" unvanını taşıyan Halide Nusret Zorlutuna'ya aittir.

Fotoğraf için değerli dostum araştırmacı yazar Sayın Şevket Kaan Gündoğdu'ya teşekkür ederiz

Sen, Allah'ın affını, kullara bol bol, hesapsız kitapsız dağıtan bir seçkin insansın. Kimbilir gene kaç bin kara yüz ahbine vefa göstermemiş kaç bin kara gönül, affın ve aşkın nuru ırmağında temizlenip ağardı!

O sonsuz o kayıtsız şartsız müsahadan bir avuç da bize gönder efendim... Gönder ki, biz de nankörleri ve nankörlükleri affedebilelim. Affedelim de içimizden bu burukluğu, bu karanlığı atalım.

Çağır beni ışıklara.
Mevlâna! Aman efendim!
İnsan hayalinin gücü karşısında zaman da mesafe de, ne kadar âcizdir, ne kadar mânâsızdır!

Ben işte huzurundayım, huzurundayız cümle yâran ile birlikte!
Hani aramızdaki kilometreler?!
Ve işte gene "O sabah" dayım.;
cümle âşıklarınla beraber!
Hani arada geçip giden yıllar?!
O, ne eşsiz sabahtı Allah'ım!
Pırıl pırıldı. Gök, yere eğilmişti,
yıldızlar kocaman kocamandı-
lar.

Buzlu yollarda bir katile: yürekleri alev alev bir katile. Yahya Kemal merhumdan şah-eser bir beyit mırıldanarak "Şems"e doğru ilerliyordu.

Yola düşmüş birer birer geceden
Yürüyor fecre elli milyon ruh!

Belki elli kişi bile değildik
amma, gönüllerimizi doldurup
taşırان aşk ve sevki elli milyona
yetecek kadar engindi.

Sonra...

Şems-i Tebriz Camii'nin kapısında bizi pembe pırlantalar gibi nadide bir sabah bekliyordu.

Şems, bize gökten pembe bir bahar yağdırıyordu sanki.
Yollar gene parıl parıl, yürekler gene alev alev!. Ve yüzlerimiz, gözyaşlarımızla yıkanmış, tertemiz!

Âşıkların gözyaşını dindiren,
Susamış kalblere suyu indiren
Aşkı ruha ışık gibi sindiren
Rahmetindir yâ Hazret-i Mevlânâ!

Yıllardır kapındabekler bu benden.
Keremkârsultansın, Efendimsinsen!
Eşiğinde bir âciz baş görürsen,
Nusret'indir yâ Hazret-i Mevlânâ!

(Efendime Arzihâl, Türk Kadını, yıl.1, nr.7, aralık 1966)